

Alltagskultur im Oderland © Kultura dnia codziennego Nadodrza

Alltagkultur im Oderland

beiderseits des Flusses

Kultura dnia codziennego Nadodrza

po obu stronach rzeki

Brandenburgisches
Freilichtmuseum
Altranft

Skansen
Brandenburgski
Altranft

28. November 2007

Emie Wunderberg
deutsch-polnische
Ausstellung! Was
ist schöner, als wenn
früher Jüdische
zu einer Freund-
schaft wird, die
man als "alltäglich"
- für alle Tage -
empfinden kann?
Glückwunsch!
Herzliche Grüße
The Gesine Schwan

Wspaniała polsko - niemiecka wystawa!

*Cóż piękniejszego, gdy niegdysiejsza niechęć ustępuje
przyjaźni - tej uwidaczniającej się najlepiej w życiu
codziennym?*

Najlepsze życzenia

Wasza Gesine Schwan

Wir wissen heute mehr denn je, dass regionale Kultur nicht an der Grenze endet, dass auch jenseits der Oder Menschen wohnen, die wir lieben, schätzen und ehren, und dass eine Kultur existiert, die wir in vielen Teilen als gleichartig ansehen und die manchmal doch so anders ist, als unsere. Im Jahre 2005 begann das Freilichtmuseum Altranft für die deutsch-polnische Zusammenarbeit zu werben, die ersten ermutigenden Ergebnisse festzuhalten und zu dokumentieren und so einen Anlass zu geben, immer erneut darüber nachzudenken, was unsere alltägliche, regionale Kultur war und ist, um danach erhoffen und erdenken zu können, was gemeinsame regionale Kultur morgen sein kann... Was also ist Alltagskultur? Unsere Ausstellung versucht, mit dem universell verständlichen Mittel der Fotografie, ohne lange Texte, diese Frage zu beantworten...

Die Fotos sind dem Fotografen und Journalisten Horst Wiese zu verdanken, der ein langjähriger Begleiter des Freilichtmuseums ist. Seinem geschulten Blick verdanken wir eine inspirierende Chronik unseres alltäglichen Miteinanders. Bedanken möchten wir uns auch bei Ilona Roscher, Grafikerin, für die Gestaltung des Konzeptes und bei Marita Köhn für die grafische Umsetzung und Gestaltung der Tafeln. Die Filmarche Berlin und Günter Grützner aus Altranft haben mit ihren Videosequenzen diese Ausstellung durch eine lebendige und mediale Ergänzung bereichert. Auch ihnen gilt unser Dank.

Das Projekt wurde 2007 erstmalig durch die Gemeinschaftsinitiative Interreg IIIA gefördert, 2005 thematisch erweitert und multimedial ausgestaltet, und 2012 mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung im Rahmen des operationellen Programms der grenzübergreifenden Zusammenarbeit Polen-Brandenburg 2007-13; Small Projekt Fund und Netzwerkprojektfonds der Euroregion Pro Europa Viadrina, aktualisiert.

Dziś jesteśmy bardziej pewni niż wcześniej, że kultura regionu nie kończy się na granicy, że po obu stronach Odry mieszkają ludzie, którzy kochają i zasługują na taki sam szacunek i poważanie. I że istnieje jedna kultura, w wielu aspektach jednakowa, w niektórych zaledwie nieco się różniąca, którą możemy uznać za naszą wspólną. W roku 2005 podjęto śmiałe przedsięwzięcie podtrzymania i udokumentowania codziennych zwyczajów po obu stronach Odry, by przemyśleć czym była i jest nasza regionalna kultura codzienności, a także zastanowić się jak może ona wyglądać w jutro... Czym jest zatem kultura dnia powszedniego? Nasza wystawa próbuje odpowiedzieć na to pytanie uniwersalnym językiem fotografii, bez zbędnych, przydługich tekstów...

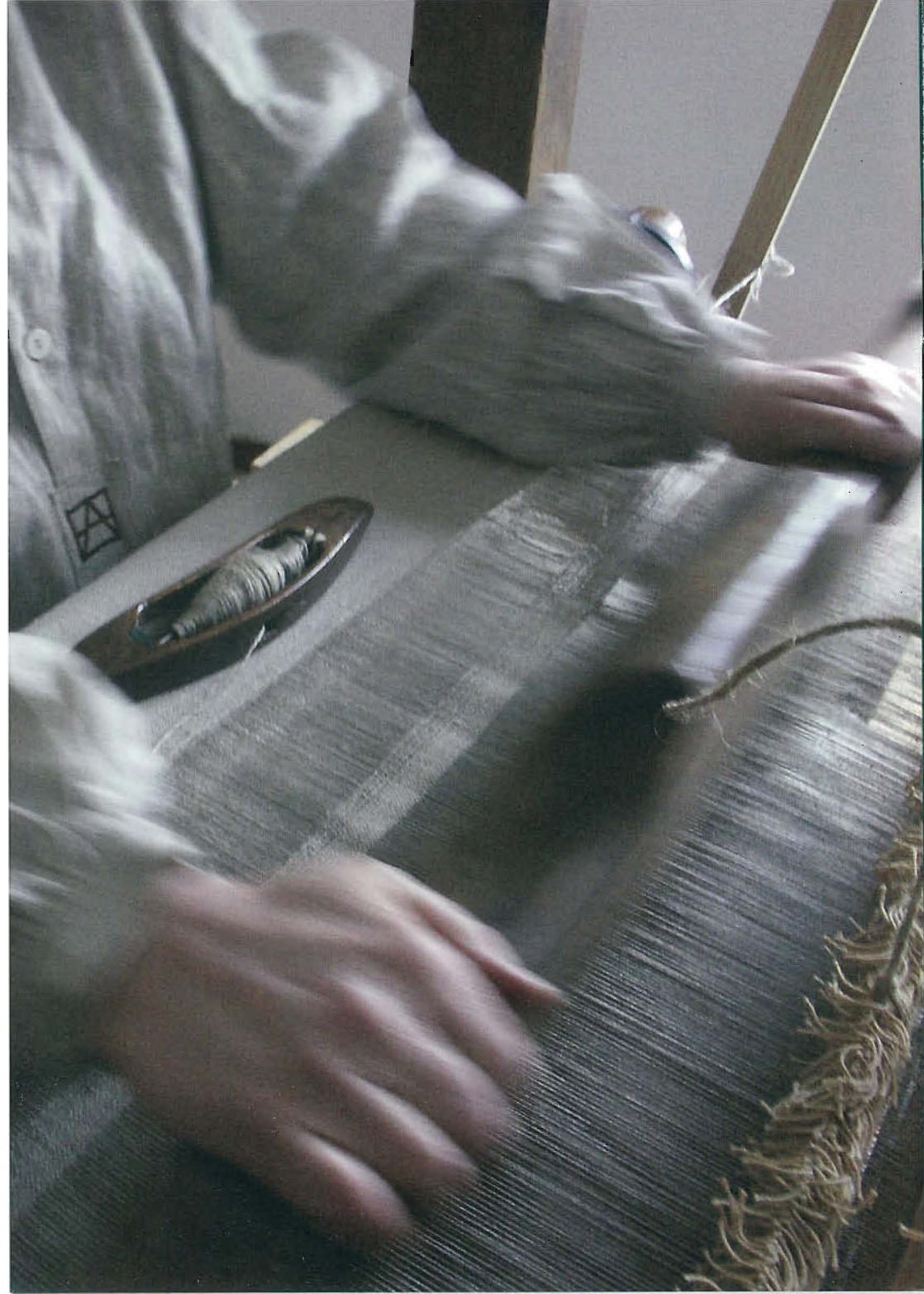
Zdjęcia zawdzięczamy wieloletniemu przyjacielowi skansenu, fotografowi i dziennikarzowi p. Horstowi Wiesie. Jego bystremu spojrzeniu zawdzięczamy inspirującą kronikę naszej codziennej koegzystencji. Chcielibyśmy podziękować także graficzkę p. Ilonie Roscher, autorce koncepcji, jak również p. Maricie Köhn za graficzne opracowanie i przygotowanie tablic. Żywym, multimedialnym uzupełnieniem wystawy są sekwencje video Filmarche Berlin i p. Güntera Grütznera z Altranft. Również im wyrażamy naszą wdzięczność.

Projekt został sfinansowany początkowo w 2007 r. przez

Inicjatywę Związkową Interreg IIIA, w roku 2005 tematycznie zaplanowany i przygotowany multimedialnie, w 2012 r. zrealizowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju w ramach środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu operacyjnego polsko - niemieckiej współpracy nadgranicznej Polska - Brandenburgia 2007-2013, Funduszu Małych Projektów i Funduszy Sieciowych euroregionu Pro Europa Viadrina.

Andrea Hafenbrack

*Andrea Hafenbrack,
Freilichtmuseum Altranft, Museumspädagogik & Veranstaltungen,
November 2012*

Günter Grützner

Zusammenarbeit ist der Motor 7 Współpraca napędza

Peter Natuschke

Wie kommt man darauf, eine 11 Jak doszło do powstania
solche Ausstellung zu machen? takiej wystawy?

Die Ausstellung 15 Wystawa

Zusammenarbeit ist der Motor

Einige Jahre sind ins Land gegangen, seit die Arbeit an dieser Ausstellung begann. 2005 wagten einige Mutige aus der Grenzregion den Versuch, das alltägliche Leben beiderseits der Oder als Spiegel des Zusammenwachsens festzuhalten, festzuhalten in einer gemeinsamen durch Fotos lebendigen Ausstellung.

2005 unter anderem in der Marienkirche in Chojna gezeigt, war diese Ausstellung bereits das Ergebnis von zaghaft wachsendem Vertrauen zwischen den Akteuren in der Grenzregion an der Oder.

Damals - so entsinne ich mich - entstand bei der Antragstellung für notwendige Fördermittel der Begriff „grenzübergreifend“. Neu war es 2005 so zu denken; gemeinsam leben, arbeiten und feiern - ohne Grenzen. Und doch war es schon damals das Ziel der Macher um Peter Natuschke im Brandenburgischen Freilichtmuseum Altranft, die Menschen in der Grenzregion in ihrer grenzübergreifenden Entwicklung nicht nur zu begleiten, sondern diese Entwicklung aktiv mit zu gestalten. Wie oft haben wir mit Verantwortlichen darüber gestritten, dass Kultur Wirtschaftsentwicklung ist, dass Kultur Wirtschaft fördert, dass die sogenannte freiwillige Aufgabe Kultur Pflicht wird bei der Entwicklung der sozialen Gesellschaft im Europa ohne Grenzen.

Die Ausstellung ist den Jahren gewachsen. Die deutschen und polnischen Partner haben die Schnittpunkte dieser alltäglichen Entwicklung in Bildern festgehalten.

Heute besuchen sich die Menschen in der Grenzregion wie selbstverständlich, sie sind Gäste gemeinsamer Veranstaltungen, sie arbeiten beiderseits der Oder, sie leben in deutsch-polnischen Familien und haben oft die gleichen Träume. Vor 20 Jahren nur in Ansätzen denkbar!

Das Brandenburgische Freilichtmuseum Altranft war von Anfang an ein Schrittmacher in dieser Region. Partner auf beiden Seiten der Oder begleiten diesen Weg, die Kommunen Bad

Współpraca napędza

Minęło już parę lat odkąd zaczęliśmy prace na tą wystawą. W 2007 r. przedsięwzięto miało zadanie odzwierciedlenia życia codziennego na pograniczu po obu stronach Odry. Poprzez wsólną, „żywą“ dzięki zdjęciom wystawę chciano nawiązać nowe relacje oraz podtrzymać i wzmocnić już istniejące.

Pokazana m.in. w 2007 r. kościele mariackim w Chojnie wystawa była właśnie rezultatem wzrastającego wzajemnego zaufania między ludnością mieszkającą po obu stronach granicznej rzeki.

Wówczas – tak to odczułem – przy składaniu wniosku o niezbędne fundusze ukuł się termin: „ponadgraniczny“.

Rok 2007 przyniósł wiele do przemyślenia: wspólne życie, praca i świętowanie – bez granic! I taki był już wówczas cel działań Petera Natuschke w Skansenie Brandenburskim w Altranft: nie tylko towarzyszyć ludziom w rozwoju stosunków międzynarodowych, ale także w nim aktywnie uczestniczyć. Ileż jeszcze musimy udowodniać, że kultura i gospodarka powinny być sprzężone, że mogą się wzajemnie wspierać, że dobrowolne zaangażowanie w kulturę jest obowiązkiem w jednoczącej się Europie bez granic.

Wystawa rozrosła się przez lata. Partnerzy z Polski i Niemiec uchwycili w fotografii styczeń w rozwoju kultury dnia powszedniego.

Dziś mieszkańcy pogranicza świadomie się odwiedzają, są gośćmi wspólnych imprez, pracują po obu stronach Odry, żyją w polsko – niemieckich rodzinach i często mają podobne marzenia. Jeszcze 20 lat temu było to nie do pomyślenia.

Skansen Brandenburski Altranft był od początku łącznikiem na tym polu. Na tej drodze towarzyszyli mu partnerzy z obu stron granicy. Samorządy Bad Freienwalde i Cedyni, domy kultury w Cedyni i Witnicy, Muzea w Gorzowie Wlkp. i Szreniawie, VFBQ i Tourismus GmbH w Bad Freienwalde oraz, rzecz jasna, euroregion Pro Europa Viadrina – by wymienić tylko naj-

Freienwalde und Cedyňa, die Kulturhäuser in Cedyňa und Witnica, die Museen in Gorzow und Szereniawa, der VfBQ Bad Freienwalde oder die Tourismus GmbH Bad Freienwalde, selbstverständlich die Euroregion Pro Europa Viadrina - um nur einige zu nennen - gehen diesen Weg und sie nehmen die Bewohner der grenzübergreifenden Lebensregion dabei mit.

Die jetzige Ausstellung zeigt Meilensteine dieser Entwicklung bis heute, sie wird auch morgen wieder aktualisiert werden wollen.

In der Zwischenzeit wird sie zahlreiche Besucher an verschiedenen Ausstellungsorten beiderseits der Oder ermutigen, darüber nachzudenken, wie sich diese Region weiter entwickeln soll, und sie wird hoffentlich dazu beitragen, dass noch mehr Menschen dieser Entwicklung vertrauen und sich aktiv beteiligen.

wichtigere Institutionen – wstąpiły na tę drogę i pociągnęły za sobą mieszkańców nadgranicza. Obecnie wystawa ukazuje kamienie milowe rozwoju wzajemnych stosunków, w przyszłości będzie nadal aktualizowana.

Obejrzało ją już bez liku zwiedzających w różnych miejscowościach na prawym i lewym brzegu Odry. Fakt ten jest bodźcem do zastanowienia się jak jeszcze region nadgraniczny może się rozwijać i ilu ludzi w rozwój ów powinno się zaangażować.

Günter Grützner
Projektmanagement Altranft
November 2012

Wie kommt man darauf, eine solche Ausstellung zu machen?

Im Oderland leben wir in einem deutsch-polnischen Verflechtungsraum, in dem sich die Wirtschaft ihre Verbindungen und Wege suchen wird. Wo aber bleiben die Menschen? Gibt es Konzepte für die Entwicklung der Kultur? Wie stabilisieren sich die kulturelle Identität und das Zusammenleben? Wie werden globale politische Entscheidungen zur individuellen Alltagskultur?

Unsere Alltagskultur-Ausstellung will mit ihren Beispielen Ansätze für Antworten geben. Mit dem Blick eines kulturgeschichtlichen Museums geben wir ein Zeitfenster auf die Zustände und Veränderungen der jüngsten Gegenwart frei; also die Entwicklung zum Alltäglichen.

Als wir mit der Ausstellung begannen, gab es noch erkennbare Unsicherheiten in der grenzübergreifenden Kommunikation. Heute sind wir gemeinsam in der Europäischen Union und die Probleme jener Zeit sind nur noch Erinnerungen.

Wie schwierig und aufwendig die Arbeit ist, sieht man den Ausstellungstafeln auf den ersten Blick nicht an. So z.B. die Fotoreportage über das selten gewordene Fischerhandwerk auf der Oder, für das sich die Fischer tagelang Zeit für uns genommen haben. Oder die Feier eines polnischen Dorfes zum Europatag. Entstehen hier neue grenzübergreifende Traditionen? Auch die Videosequenzen zum Grenzübertritt sind heute schon historische Dokumente. Kurz vor dem Greifen des Schengener Abkommens wollten wir diesen Qualitätssprung mit den Kontrollen und den Autoschlangen als Zeitdokument einfangen, aber eine Drehgenehmigung für die Kontrollprozedur hat das Filmteam nicht erhalten. Das zeigte immer noch die sensiblen Unsicherheiten, die sich aber von selbst auflösen. Heute sind die Kontrollterminals abgebaut.

Jak doszło do powstania takiej wystawy?

W Nadodrzu żyjemy we wspólnej polsko – niemieckiej przestrzeni, w której wzajemne kontakty i drogi rozwoju są wytyczone przez gospodarkę. Ale gdzie w tym wszystkim podziwiają się ludzie? Czy istnieją jakieś pomysły na rozwój kulturalny? Jak ustabilizować tożsamość kulturową i wspólne życie? W jaki sposób globalne, polityczne postanowienia oddziałują na kulturę życia codziennego? Nasza wystawa stara się odpowiedzieć na te pytania. Jako muzeum specjalizujące się w historii kultury z zacięciem przyglądamy się temu co zarówno zastane, jak i zmienne. A takim jest ewolucja życia codziennego.

Gdy zaczęliśmy pracę nad wystawą mieliśmy sporo obaw co do ponadgranicznej komunikacji. Dziś żyjemy razem w Unii Europejskiej i ówczesne problemy są już tylko wspomnieniami. Patrząc na tablice wystawowe nie widać na pierwszy rzut oka z jak ciężką i kosztowną pracą wiązało się ich powstanie. I tak np. fotoreportaż na temat zanikającego dzis na Odrze rybołówstwa wymagał od rybaków poświęcenia nam całego dnia. Albo świętowanie Dnia Europy w pewnej polskiej wiosce. Czy rodzą się nowe tradycje? Nawet sekwencje video z przejść granicznych mają dziś wartość głównie historyczną. Na krótko przed przystąpieniem do strefy Schengen chcieliśmy udokumentować przeskok w jakości odprawiania kolejek samochodów, jednak nasza ekipa nie otrzymała zgody na filmowanie procedur kontrolnych. To dowodzi jak drażliwe były pewne obawy. Dziś po terminalach kontrolnych nie ma ani śladu.

Nasze nadzieje i cele je Państwa do ponadgranicznej współpracy.

A photograph of a decorative wrought-iron gate. The gate features intricate scrollwork and circular motifs. In the center, a white oval sign is suspended by a thin wire. The sign contains the text 'Museum geöffnet' in a black serif font. The background shows a brick building with windows and bare trees, suggesting a winter or late autumn setting.

**Museum
geöffnet**

Unsere Hoffnungen und Ziele

Die Ausstellung „Alltagskultur im Oderland“ ist als Wanderausstellung konzipiert und soll links und rechts der Oder vom Vertrauen in eine Zusammenarbeit und vom Zusammenwachsen einer Region künden. Die Ausstellung zeigt viele Kontakte und Gemeinsamkeiten, die nicht von „oben“ verordnet wurden, sondern von der Neugier und Aufgeschlossenheit der Nachbarn. Viele Themen sind noch offen und entstehen neu, sie könnten hier einfließen.

Wir wollen beweisen, dass die Zusammenarbeit „von unten“ schon lange begonnen hat und alltäglich zu werden scheint. Die Ausstellung zeigt auch, dass das Freilichtmuseum mitten drin ist. Lassen Sie uns gemeinsam Brücken für die Zukunft bauen.

Vielleicht ist die Ausstellung für Ihre grenzübergreifende Zusammenarbeit eine Motivationshilfe.

Nasze nadzieje i cele

Wystawa „Kultura dnia powszedniego Nadodrza“ ma charakter „wędrujący“, w zamierzeniu ma spajać cały region na prawym i lewym brzegu Odry i budować wśród jego mieszkańców wzajemne zaufanie. Wystawa ukazuje wiele kontaktów i wspólnych przedsięwzięć, które wcale nie były „odgórnie“ nakazane, lecz wynikały ze szczerej ciekawości i otwartości sąsiadów. Wiele tematów jest jeszcze świeżych i powinno to na wystawę jakos wpłynąć.

Chcemy zapewnić, że „oddolna“ współpraca trwa już od dawna i każdego dnia jest coraz lepsza. Dowodzi ponadto, że nasz skansen jest w tej współpracy miejscem centralnym. Budujemy wspólnie mosty ku przyszłości.

Być może wystawa ta zmotywuje Państwa do ponadgranicznej współpracy.

natuschke

*Peter Natuschke
Freilichtmuseum Altranft, Direktor
November 2012*

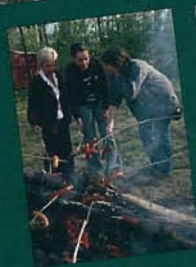

kennenlernen

1.5.2007

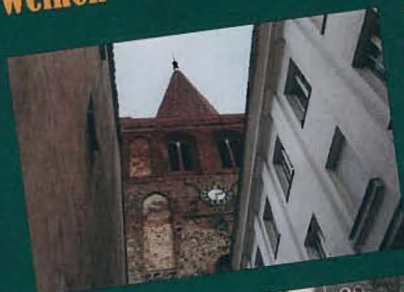

poznawać

Europatag in Kłodowa - Polen in der EU, mit Gästen aus dem Partneramt Seelow - Land

Dzień Europy w Kłodawie. Polska w Europie z gośćmi z partnerskiego urzędu w Seelow

weihen

7.4.2007, Mysłibórz

1.5.2007, Mieszkowice

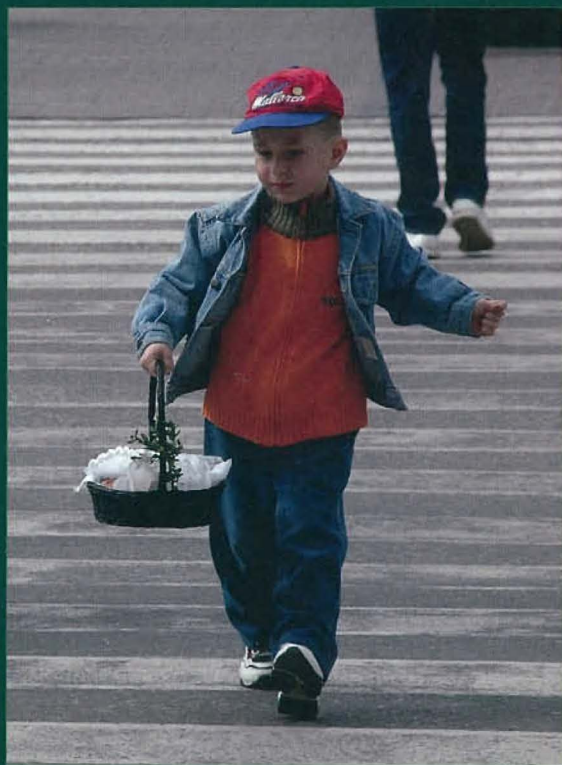
święcić

Ostern in Mysłibórz

Ostern in Mieszkowice

Wielkanoc w Mysłibórz

Wielkanoc w Mieszkowicach

feiern

2.6.2007, Libbenichen

świętować

75 Jahre Dorffirewehr in Libbenichen
mit Gästen aus der Partnergemeinde Kłodawa

75 lat Wiejskiej Strży Pożarnej w Libbenichen
z gośćmi z gminy partnerskiej Kłodawa

reiten

12.5.2007, Ochla

27.5.2007, Niet Barnim

jeździć konno

Pferdetag im Museumsdorf Ochla
Reitturnier in Altbarim

Dzień Konia w Muzeum Wsi w Ochli
Turniej jeździecki w Altbarim

musizieren

15.4.2007, Cwarszenie

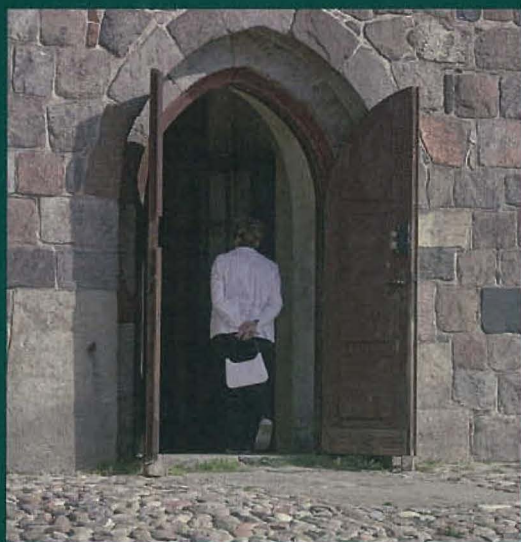

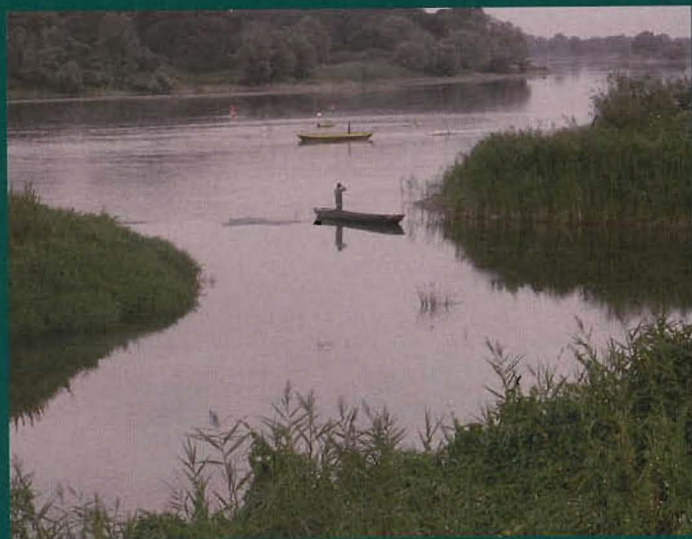
4.5.2007, Seelow

muzykować

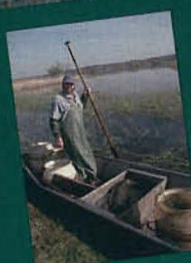
Mittelalterliche Musik mit der Gruppe „Eygenart“
Musizieren in der Schinkelkirche Seelow

Muzyka średniowieczna grupy „Eygenart“
Muzykowanie w kościele w Seelow

fischen

17.4.2007, Spitz / Wriezen

7.4.2007, Myslibórz

łowić ryby

Wriezener Kahnfischer auf dem Oder-Deichvorland bei Zollbrücke

Rybak z Wriezen w łodzi na przedbrzeżu Odry koło Zollbrücke

Fischer Siwek am Mysliborzer See

Rybak Siwek na Jeziorze Mysliborskim

flechten

20.5.2006, Buschdorf

7.5.2006, Altranft

wyplatać

Korbflechterin Thea Müller, Buschdorf im Oderbruch

Korbmacher Piotr Soinski aus Pecna zu Gast im Museum Altranft

Koszykarka Thea Müller z Buschdorf w środkowym Nadodrze

Wikliniarz Piotr Soinski aus Pecnej zu Gast im Museum Altranft Piotr Soinski z Pecnej, gość Skansenu w Altranft

bewahren

22.9.2006, Myslibórz

30.9.2007, Altranft

zachować

Angehende Köche - uralte Rezepte

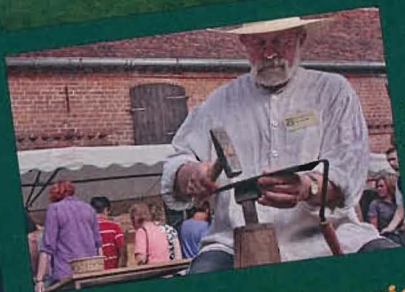
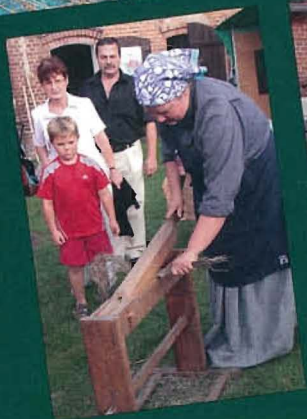
Początkujący kucharze - prastare przepisy

backen

Das Fest des Brotes fand 2011 zum 17. mal statt.

Święto Chleba odbywające się w 2011 roku już po raz 17.

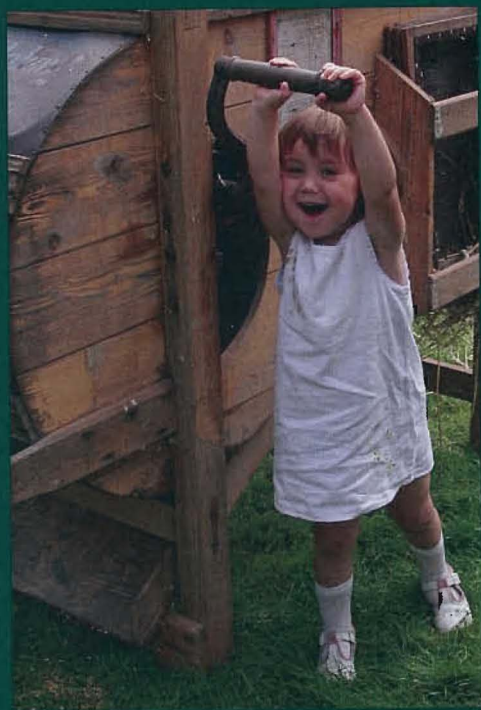

pieczenie

2011, Bogdaniec

Das Brandenburgische Freilichtmuseum Altranft präsentiert sich als Projektpartner des Museums Lubuskie in Gorzów, mit alter Handwerkstechnik und dem museumspädagogischen Programm „Vom Korn zum Mehl“.

Skansen Brandenburski Altranft we współpracy z Muzeum Lubuskim w Gorzowie prezentuje pokaz technik rękodzielniczych oraz program edukacyjny „Od ziarna do mąki“.

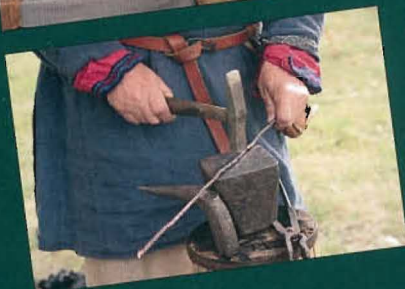

gedenken

Am 24. Juni 1972 wurde die Gedenkstätte Cedynia eingeweiht. Sie gedenkt der Schlacht zwischen dem polnischen Herzog Mieszko I und der Armee des Lausitzer Markgrafen Hodo am 24. Juni 972

24 czerwca 1972 r. odsłonięto w Cedyni pomnik upamiętniający bitwę pomiędzy polskim księciem Mieszkiem I i armią margrabiego Łużyc Hodo na 24 czerwca 972 r.

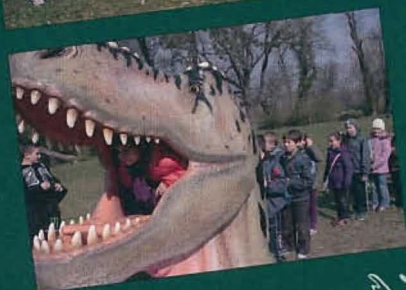

Cedyńnia 2009

pamięć

besuchen

Altrauf, 2012

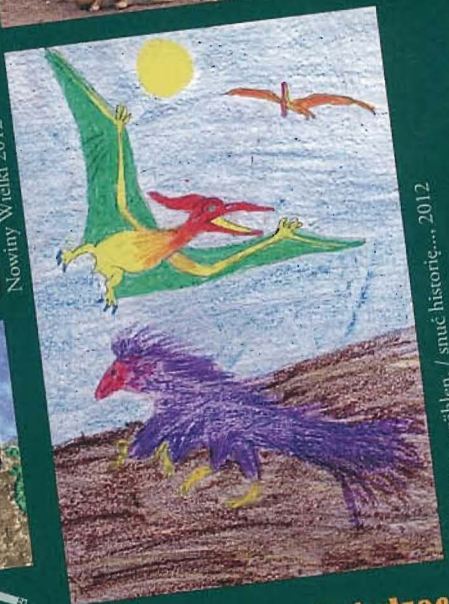

„Jura zu Besuch“ im Schloßpark Altrauf.
Ankunft der Dinos aus Nowiny Wielkie.

Projektpartner eröffnen die Ausstellung.

„Jura do zwiedzania“ w altraufckim parku pałacowym.
Przybycie dinozaurów z Nowin Wielkich.

Partnerzy projektu otwierają wystawę.

Nowiny Wielki 2012

Geschichten erzählen. / snuć historie... 2012

odwiedzac

Die Dinos wieder zu Hause.
Deutsche Schüler zu Besuch in Nowiny Wielkie.

Dinozaury ponownie w domu.
Niemiecki uczeń na wycieczce w Nowinach Wielkich.

Projekt GESCHICHTEN ERZÄHLEN
Was wäre wenn... (es heute noch Dinosaurier gäbe)

Projekt OPOWIADAĆ HISTORIĘ
Co by było gdyby... (dinozaury żyły do dziś)

sich finden

2005 / 2007

odnaleźć się

Gruppe „Amadeus“ - Seelow

Tanzgruppe „BlackRevers“ - Chojna

Christlicher Verein junger Menschen - Seelow

Grupa taneczna „Amadeus“ z Seelow

Grupa taneczna „BlackRevers“ z Chojny

Chrześcijańskie Stowarzyszenie Młodzieży z Seelow

heiraten

30.6.2007

pobierat się

Eine kirchliche Trauung in der Kłodawaer Kirche
Ślub kościelny w kościele w Kłodawie

31.7.2004

10.9.2005

4.11.2005

2.3.1990

frauen&lieben

27.10.2012

6.10. 2012

9.11.2012

15.10.2005

šlub&mitošć

Das Projekt wird aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Operationellen Programms der grenzübergreifenden Zusammenarbeit Polen (Województwo Lubuskie) - Brandenburg 2007-2013, Small Project Fund und Netzwerkprojektfonds der Euroregion Pro Europa Viadrina kofinanziert.

Grenzen überwinden durch gemeinsame Investition in die Zukunft.

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007 - 2013, Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe Euroregionu Pro Europa Viadrina.

Pokonywać granice poprzez wspólne inwestowanie w przyszłość.

Witnica, Juni / czerwiec 2012

Eberswalde, November / listopad 2012

Brandenburgisches
Freilichtmuseum
Altzandl

